

VLAŠKA NARODNA STRANKA PARTIA NEAMULUI RUMÂNESC

Adresa: 19210 Bor, Ul. Bobijeva 46; web: www.vns.org.rs
Tel/fax: ++381 (0) 30 2495696; e-mail: vns.pnr@gmail.com

PROTEST

povodom zagađenja reke Pek, i oblasti naseljene rumunskom manjinom u istočnoj Srbiji

Poštovane dame i gospodo,

Ovim pismom podnosimo oštar protest institucijama EU zbog ponašanja prema rumunskoj manjini u istočnoj Srbiji. Istovremeno želimo da informišemo što veći broj relevantnih faktora za koje ova tema ima značaj.

Povod protesta jeste zagađenje reke Pek koje izaziva kineska kompanija Si-Đin.

Razlog je međutim položaj ove manjine i ponašanje institucija EU i njenih članica prema ovom problemu i regionu istočne Srbije tokom dužeg vremenskog perioda do sada.

U aneksu ovog pisma prilažemo dodatna dokumenta koja bliže opisuju problem.

Zagađenjem reke Pek ugrožava se širi region istočne Srbije kroz koji ova reka protiče, a pre svega gradovi Majdanpek, Kučevo i Veliko Gradište, kao i okolna manja mesta. Najveći deo ovog regiona nastanjen je rumunskom manjinom popularno nazvanom još i Vlasima. Obzirom na zagađenje regiona oko Bora koji se nalazi južnije, a o čemu smo vas već informisali, rumunska manjina u Srbiji je ovim znatno ugrožena budući da ovi regioni pokrivaju skoro 30% teritorije koju nastanjuje. Kao politička partija vlaške/rumunske manjine, prinuđeni smo da reagujemo na ovu situaciju, jer je ovime ugrožen fizički opstanak ove zajednice u regionu te bi samim tim borba za njeno očuvanje, kao naš primarni zadatak, bila obesmišljena.

Reka Pek je od velikog značaja za region kroz koji protiče. Pošto se zagađuje skoro na izvorištu, reka celim svojim tokom od 129 km posredno zagađuje region kroz koji protiče do uliva u Dunav. Zagađenj se dalje transportuje Dunavom i zagađuje obale susedne Rumunije i Bugarske sve do uliva u Crno More.

Lokalno stanovništvo se pretežno bavi poljoprivredom, kako reka zagađuje podzemne tokove kao i obalno zemljište koje se koristi za useve, ozbiljno se ugrožava ekonomska osnova regiona. Ovaj kraj je infrastrukturno nerazvijen. Većina sela nema vodovod već se snabdevaju pijaćom vodom sa netestiranih bunara i iz izvorišta podzemnih voda, ista voda koristi se i za ishranu stoke. Divlje životinje koje se kao ulov koriste za ishranu takođe su ugrožene usled zagađenja. Pošto region osim ovog rudarskog kompleksa generalno nije industrijski razvijen, površinske i podzemne vode su bile veoma čiste, te su ove navike korišćenja voda direktno iz prirode opstale sve do danas. Čak i da u vodi nema toksičnih materija, visoka koncentracija jalovine, blata i mulja u reci predstavlja veliki problem. Lokalno stanovništvo nema mogućnosti da bilo kako utiče na situaciju. Dodatni problem predstavlja i prašina sa otvorenih kopova koja se nekontrolisano širi po regionu i zagađuje vazduh kao i površine na kojima se ova prašina taloži, prodire u tlo i tako dodatno zagađuje zemljište i podzemne vode. U nekim delovima regiona pčelarstvo kao poljoprivredna grana je postalo neodrživo. Srbija međutim ignoriše problem sopstvenih građana i umesto njih štiti interese strane kompanije, čime suštinski obesmišljava sopstvenu ulogu države.

VLAŠKA NARODNA STRANKA PARTIA NEAMULUI RUMÂNESC

Adresa: 19210 Bor, Ul. Bobijeva 46; web: www.vns.org.rs
Tel/fax: ++381 (0) 30 2495696; e-mail: vns.pnr@gmail.com

Ugrožen je praktično ceo ekosistem vodotoka reke Pek, ovde su navedeni samo neki od primera.

Kineska kompanija koja je preuzela ceo rudarsko topioničarski kompleks, koji je jedan od najvećih u svetu, znatno je povećala proizvodnju, ali nije ništa učinila na zaštiti životne sredine i prirode.

Umesto filtriranja otpadnih voda, zagađena voda se cevima ispušta direktno u reku. Ovim se krše zakoni republike Srbije kao i preuzete međunarodne obaveze iz oblasti ekologije, međutim nadležni srpski organi prećutkuju problem i ne reaguju na ovakvo ponašanje kineske kompanije. Time se kršenje zakona osim na Zi-Jin odnos i na srpske institucije koje ne izvršavaju svoje obaveze.

Najveći problem koji svi stanovnici ovog regiona imaju je zapravo ponašanje centralne vlasti iz Beograda, koja ne želi niakav dijalog već ignoriše sve probleme lokalne zajednice, bez obzira na etničku pripadnost. S jedne strane javnost nije adekvatno informisana o ovakvim problemima, s druge strane, ako institucije i pruže neke informacije, građani Srbije nemaju poverenja u to obzirom da vlast kontroliše najveći deo medija, manipuliše informacijama i vlada autokratski.

Lokalne vlasti pokušavaju da rezultatima trenutnih ispitivanja na malom uzorku, smire situaciju. Opsežnije studje u dužem vremenskom periodu na obimnijem uzorku vode se ili ne rade ili se ignorišu.

Ako uporedimo priložene analize iz Aneksa 2, 3 i 4 vidimo da se rezultati znatno razlikuju i da se ne može doneti jasan zaključak.

Lokalna zajednica ove probleme vidi kao pretnju fizičkom opstanku na ovim prostorima. Pritisak asimilacije koji traje već decenijama je dopunski teret.

Srpske vlasti, suprotno procesima u EU, nakon skoro 2 veka i dalje u sredinama sa rumunskom/vlaškom populacijom vode destruktivnu politiku u svim domenima, obrazovanju, ekonomiji, razvoju demokratije i ljudskih prava, ekologiji, infrastrukturi itd. Rumunska zajednica u istočnoj srbiji je time planski sistematski oslabljena. Beograd je blokirao sve autentične rumunske/vlaške organizacije na ovom području i umesto njih stvorio svoje paralelne, tako je sprečavao njeno autentično samoorganizovanje, i onemogućio da zajednica stvori političke mehanizme izražavanja svojih potreba i problema, kao i da donosi odluke i tako utiče na okolnosti. Preuzimanje Vlaškog nacionalnog saveta od strane vlasti preko vladajućih političkih partija predstavlja najbolji primer apsolutne kontrole i totalitarnog nametanja mišljenja.

Sprečavanje odnosa sa susednom matičnom Rumunijom umesto njenog pospešivanja, izazvalo je još dublje siromašenje regiona i nerazvijenost. Time je ovaj deo države postao jedan od najsiromašnijih delova inače osiromašene Srbije. Otežavanjem ili sprečavanjem edukacije na jezicima manjina susednih država, zapravo je sprečavan protok informacija i naročito političkih trendova usmerenih ka evro-atlanskim integracijama, kojima ove manjine teže. Umesto da se novac i energija ulažu na rešavanje lokalnih problema, vlast i dalje troši ogromne resurse na samodestruktivne strategije u nastojanju da asimiluje vlašku/rumunsku zajednicu, stvarajem veštačkog jezika, nove nacionalne manjine i falsifikovane istorije. Troškove toga kao i negativne posledice ove iracionalne politike snosi cela zemlja.

Velika rumunska zajednica, skoro kompaktna na teritoriji istočne Srbije, danas nije u stanju da odgovori zahtevima vremena i da na bilo koji način utiče na svoju sudbinu. Posledice toga su

VLAŠKA NARODNA STRANKA PARTIA NEAMULUI RUMÂNESC

Adresa: 19210 Bor, Ul. Bobijeva 46; web: www.vns.org.rs
Tel/fax: ++381 (0) 30 2495696; e-mail: vns.pnr@gmail.com

napuštanje regiona i emigracija. Ovakva samodestruktivna politika Beograda se vraća kao bumerang, jer uvlači region a time i celu zemlju u još dublju nerazvijenost i siromaštvo.

Jasno je da su ekološki problemi, siromaštvo i nerazvijenost posledica nerazvijene demokratije, nepostojanja manjinskih prava, i socijalnih problema koji se smišljeno kreiraju iz Beograda kao poluge održanja sistema autokratske vladavine.

Slična politika autokratke kontrole se generalno primenjuje i na većinski srpski narod, ali u drugim oblicima. Problem stoga nije inicijalno etničkog karaktera već je posledica nereformisane države i korumpirane autokratske vlasti. Etnički problemi se javlju kao posledica toga.

Rumunske/vlaške organizacije nemaju niti učešće niti pristup sredstvima odlučivanja u ni u jednoj od 19 opština, i 154 naeslja istočne Srbije u kojoj su kao stanovništvo većina.

S te strane kao jedina opcija, preostaje nam upoznavanje šire domaće i inostrane zaednice sa našim problemima.

Obzirom da je Srbija kandidat za pristup EU i da ovi problemi prevazilaze nacionalne granice, neshvatljivo je čutanje kako susednih zemalja tako i međunarodnih institucija.

Zbog svega navedenog ulažemo oštar protest.

Uz ovo pismo prilažemo:

Anex 1 - Fotografije zagađene reke Pek.

Anex 2 - Analiza vode kod Kučeva dana 10. 3. 2021.

Anex 3 - Analiza vode kod Velikog Gradišta dana 4. 3. 2021.

Anex 4 - Study: Influence of the Copper Mining Activities in Majdanpek on Danube River.

Bor 26.01.2021.godine

Predsednik Vlaške narodne stranke
Dr Predrag Bašičević